

מבוא לטיפול פליאטיבי

תואר שני בחוג לסייעוד

ספח התמחות 'ניהול סימפטומים בסייעוד'

מרכזת הקורס: פרופ' אפרת דגן – edagan@univ.haifa.ac.il

מרצות:

hedva.sy@gmail.com - חדוה שיינמן יופה -

kzia1971@gmail.com - קציעה כהן -

ybleich@gmail.com - יעל בלייך -

אחיות מומחיות טיפול תומך

ניתן לפנות במייל

הקורס יתקיים בסמסטר א' בימי ד' בין השעות 12:15-13:45

תחילת סמסטר א' בתאריך 18.10.2020 וסיומו 22.1.2021

רקע:

הטיפול באדם הנוטה למות, הינו חוויה מורכבת עבור מרבית אנשי המקצוע ודורשת התמקצעות רב מימדית ספציפית. קורס זה נועד לחשוף את התלמיד/ה למהות הטיפול הפליאטיבי ולהעניק לו כלים מקצועיים למתן מענה לבני אדם המתמודדים עם מחלה חשוכת מרפא.

תכנית הקורס:

מרצה	1. 21.10.2020
קציעה כהן	<p><u>מבוא ועקרונות הרפואה הפליאטיבית:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> אתגרי מערכת הבריאות המודרנית בהתייחסות לסוף החיים. טיפול פליאטיבי: הגדרות. רקע היסטורי קצר על התפתחות גישת ההוספיס והטמעת הפליאציה בעולם ובישראל. היכרות עם מושגי ליבה בטיפול תומך: איזון סימפטומים, בירור העדפות והגדרת יעדי טיפול, מיומנויות תקשורת, פרוגנוסטיקה, משפחה כחידת טיפול, עבודת צוות בין מקצועי, רצף טיפול. קהל היעד: זיהוי מטופלים הנזקקים לטיפול פליאטיבי.
	2. 28.10.2020
קציעה כהן	<p><u>איזון סימפטומים - מבוא:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> רקע: שכיחות סימפטומים בסוף החיים, חשיבות הטיפול בסימפטומים.

	<ul style="list-style-type: none"> • אומדן שיטתי של החולה הפליאטיבי • ניהול הטיפול בסימפטומים: זיהוי, אומדן, איתור גורמים הפיכים ובלתי הפיכים, בירור תוחלת חיים צפויה, הגדרת יעדי טיפול, קבלת החלטות משותפת על אופי הטיפול, הדרכה, הערכה מתמשכת, היערכות לתרחישים צפויים. • מצבי חרום בפליאציה
	3. 4.11.2020
חדוה שיינמן יופה	<p><u>סימפטומים (1):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • בחילות והקאות, עצירות, שלשול • עור וריריות
	4. 11.11.2020
יעל בלייך	<p><u>סימפטומים (2):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • בלבול ודליריום, הפרעות שינה, תשישות • דכאון וחרדה
	5. 18.11.2020
קציעה כהן	<p><u>סימפטומים (3):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • קוצר נשימה • תזונה והידרציה בסוף החיים
	6. 25.11.2020
חדוה שיינמן יופה	<p><u>ניהול הטיפול בכאב:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • אמדן כאב שיטתי כבסיס להחלטות טיפוליות והקלת כאב • מחסומים בניהול הטיפול בכאב • כאב כחוויה כוללנית Total pain • טיפול בכאב בסוף החיים תוך דגש על הקלת סבל • התערבויות לא תרופתיות לטיפול בכאב • היכרות עם קבוצות התרופות לטיפול בכאב (נוגדי כאב חלשים, בינוניים, אופיואידים, תרופות נלוות: סטרואידים, לטיפול בכאב נירופאטי, ביספוספנטים) • שיקולים בהתאמת התרופות למטופל (דרכי מתן, מחלות רקע, מאפייני אישיות, היענות וכד')
	7. 2.12.2020
חדוה שיינמן יופה	<p><u>אופיואידים לטיפול בכאב:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • היכרות עם קבוצות גנריות של אופיואידים • היכרות עם קבוצות אופיואידים לפי טווחי פעולה ודרכי מתן (ארוך, קצר, מיידי) • התחלת טיפול באופיואידים בחולה הנאיבי • טיטרציה של טיפול בכאב • חישוב טיפול סביב השעון וטיפול בכאב מתפרץ • היכרות בסיסית עם מושגי יסוד בהמרת אופיואידים תופעות לוואי של אופיואידים
	8. 9.12.2020 ביקור פליאטיבי
יעל בלייך	<p><u>הביקור הפליאטיבי</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הצגת מקרים וניתוחם תוך זיהוי 4 צירים מרכזיים ביעוץ הפליאטיבי: <ol style="list-style-type: none"> 1. גורמים (DD / מצבים הפיכים) 2. הגדרת מטרות, יעדי טיפול

	3. זיהוי ואיזון סימפטומים פיזיים, רגשיים, רוחניים 4. היבטים פסיכוסוציאליים (סוגיות אתיות וחוקיות, מערכות תמיכה)
	9. 16.12.2020
יעל בלייך	<u>ימים ושעות בסוף החיים</u> • איזון סימפטומים אופייניים לסוף החיים • לזיו המשפחה ו/או אחרים משמעותיים סדאציה פליאטיבית
	10. 23.12.2020
קציעה כהן	<u>טיפול פליאטיבי באבחנות שונות:</u> • נגיעה בפתופיזיולוגיה ומהלך סוף החיים באבחנות מגוונות (ממאירות, דמנציה, אי ספיקת לב, COPD, אי ספיקת לב, ALS, מחלות כבד) חשיפה לסימפטומים מובילים ודילמות אופייניות לטיפול סוף חיים באבחנות שונות
	11. 30.12.2020
חדוה שיינמן יופה	<u>מיומנויות תקשורת</u> • מסירת בשורה מרה ניהול שיחה משפחתית
	12. 6.1.2021
יקבע	<u>אתיקה ומשפט: חוק החולה הנוטה למות</u> • עקרונות החוק ודוגמאות ליישומו בשטח היכרות עם טפסים (יפוי כח מתמשך, הנחיות מקדימות, חמשת המשאלות וכו')
	13. 12.1.2021
יעל בלייך	<u>חוסן וטיפול עצמי</u> • שחיקה, שימור צוות, טיפול עצמי וכד'
	14. 20.1.2021
יעל בלייך / קציעה כהן / חדוה שיינמן יופה	<u>פאנל מומחים/ות</u>

סטודנט/ית יקר/ה,

הלמידה השנה מתקיימת בזום. כדי שנצליח ככל הניתן לקיים למידה משמעותית בתנאים אלה נבקש להכין מראש את כל העזרים הטכניים הדרושים (מצלמה וכדומה). במהלך הקורס תתבקשו לפתוח מצלמות.

אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושביגה אתה/זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022

אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואתה/זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י לפרופ' אפרת דגן (מרכזת הקורס) במייל edagan@univ.haifa.ac.il בסמוך לתחילת הקורס.

הערכת הסטודנט

- 20% - נוכחות והשתתפות פעילה בדיונים.
- 80% עבודה. הנחיות יינתנו במהלך הסמסטר.

רשימת קריאה מומלצת לקורס פליאציה איזון תסמינים

1. Areia N. P., Fonseca G., Major S. and Relvas A.P. (2019). *Psychological morbidity in family caregivers of people living with terminal cancer: Prevalence and predictors*. . Palliative and Supportive Care 17, 286–293. doi.org/10.1017/S1478951518000044.
2. Bruera E., Higginson I., von Gunten C. F. and Morita T. (Eds) 2015. Textbook of Palliative Medicine and Supportive Care CRC Press, London. Doi <https://doi.org/10.1201/b17901>.
3. CAPC *Centere for advanced palliative care*. (August 2019). Retrieved from <https://www.capc.org/>
4. Chai, E., Meier, D., Morris, J. & Goldenhirsch, S. (2014). *Geriatric Palliative Care: A practical guide for clinicians*. Oxford University Press. USA
5. Coyle, N., Ferrell, B.R., Paice, J.A. (Eds) 2015. *Oxford textbook of Palliative nursing*. Oxford University Press, New York.
6. Palliative Care Network of Wisconsin: *Palliative Care Fast Facts and Concepts*. (August 2019). Retrieved from: <https://www.mypcnow.org/>
7. *Scottish Palliative Care Guidelines - Home - NHS Scotland*. (August 2019). Retrieved from: <https://www.palliativecareguidelines.scot.nhs.uk/>
8. *The Palliative Care Formulary (PCF5)*. (2014) 5th edition Wiffen P. BMJ Publishing Group Limited UK <http://dx.doi.org/10.1136/ejhpharm-2015-000652>
9. Reinhard S. C., Given B., Petlick N. H. and Bemis A. (2008) *Chapter 14 Supporting Family Caregivers in Providing Care*. Hughes RG, editor. Patient Safety and Quality: An Evidence-Based Handbook for Nurses. Rockville (MD): Agency for Healthcare Research and Quality. NCBI Bookshelf. A service of the National Library of Medicine, National Institutes of Health.
10. Temel J. S., Greer J. A., El-Jawahri A., Pirl W. F., Park E. R., Jackson V.A., Back A.L., Kamdar M., Jacobsen J., Chittenden E.H., Rinaldi S.P., Gallagher E.R., Eusebio J. R., Li Z., Muzikansky A and Ryan D. P. (2017). *Effects of Early Integrated Palliative Care in Patients with Lung and GI Cancer: A Randomized Clinical Trial*. The Journal of Clinical Oncology, 135(8):834–841. doi: 10.1200/JCO.2016.70.5046